

Сергій Ягодзінський, канд. філос. наук, доцент

Національний авіаційний університет (м. Київ)

ІНФОРМАЦІЙНА РІВНОВАГА ЯК ФЛЮЕНТА ГЛОБАЛІЗОВАНОГО СУСПІЛЬСТВА

Упродовж історії людство невпинно шукає умови функціональної стабільності соціальних структур, апробує механізми їх внутрішньої корекції та саморегуляції. Незважаючи на те, що досягнення соціальної рівноваги є важливою умовою суспільного поступу, розв'язок цього завдання не може бути сформульований в універсальній позачасовій формі. Це пов'язано з тим, що моделювання соціальних процесів неминуче зіштовхується з феноменом «ентропійної плати за самоорганізацію» (І. Добронравова, Л. Фінкель). Його сутність, на наш погляд, зводиться до підміни константно-змінних орієнтирів соціальної реальності, унаслідок чого варіативні та сталі соціальні просторові-часові величини заміщають одне одного.

Не вдаючись до розлогого соціально-філософського аналізу, відмітимо, що подібні аномалії були притаманні усім культурно-історичним епохам. Не стало винятком і сучасне суспільство. Глобалізаційні процеси вивели соціальну систему на якісно інший рівень структурно-функціональної організації, в результаті чого її інформаційна рівновага з величини константної перетворилася у змінний параметр. Тобто, якщо в до-інформаційну епоху уявлення про соціальну рівновагу задавало діапазон трансформації аксіологічних, етичних, правових, естетичних, релігійних норм, то нині зміст поняття рівноваги сам перетворюється на підпорядковану величину. Спиратися на нього, як на взірець – означає спотворювати соціальну реальність, спрощувати властиві їй атрибути і актуальні процеси.

Шукаючи відповідь на питання, що ж визначає діапазон соціальної рівноваги, пропонуємо звернути увагу на поняття порогу та репутації агентів (суб'єктів) глобальних інформаційних мереж. Відповідно до теорії управління соціально-економічними системами *porig* – це сукупність умов, задоволення

яких є інтенцією переходу соціальної системи від стабільної до динамічної рівноваги. Зауважимо, що подолання порогу не вказує на вихід системи за межі управлінського коридору, а лише свідчить про її соціокультурний потенціал, здатність впливати на суміжні системи і бути активним елементом у структурі глобальної інформаційної системи. *Репутацією* в даному випадку є здатність того чи іншого агента мережі забезпечити реалізацію зазначених вище умов.

Поріг і репутація, на нашу думку, є когнітивними аналогами діалектичної пари кількість – якість. При цьому мірою є сукупність порогів, подолання яких можливе при незмінних носіях репутації. Стрибок визначає розрив зовнішніх структурно-функціональних зв'язків даної соціальної системи з іншими та повторне її аналітичне або імітаційне моделювання.

Проведення таких аналогій дозволяє інтерпретувати колективну рівновагу як похідну (залежну) величину від функції розподілу соціального порогу і репутації. Тобто, колективна (інформаційна, соціальна) рівновага – це не скалярна константна величина – що було характерно для традиційного та індустріального суспільства, а змінна векторна.

Зрозуміло, що дана теза потребує додаткового обґрунтування, і на даному етапі соціального-філософського пізнання не може бути прийнятою як факт соціальної реальності. Утім побіжні підтвердження висунутої гіпотези можуть бути приведені як аргументи на користь її істинності. Події у нашій країні зокрема, та у світі загалом не можуть бути пояснені в межах класичних політологічних, соціологічних чи етичних теорій. Жодний із розроблених дослідниками, політиками, блогерами, державними чи громадськими діячами сценарій соціально-політичного розвитку не виправдовує себе в довго-, а останнім часом і в короткотривалій, перспективі.

Причиною цього вважаємо розбіжність між соціальною реальністю і координатною площиною її аналізу. На нашу думку, поняття соціальної рівноваги має тлумачитися не як діапазон збереження стабільності світоглядних орієнтирів, а як функція, значення якої коливається залежно від наявного в соціумі порогу дій та статусу носіїв репутації в ньому.